

**ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
CAMRDA, PREMUS, VYCHOPENĚ,
VACHOUŠEK, ZEMAN
a partneři**

se sídlem 256 01 Benešov, Masarykovo nám. 225

JUDr. Petr Živnůstka – advokát, osv. ČAK č. 16897, IČO: 04848977
e-mail: zivnustka@pravni.cz web: www.pravni.cz ID DS: hxegytx

advokáti:

JUDr. Jan Camrda	tel. 317 763 532
JUDr. Roman Premus	tel. 317 763 533
JUDr. Martin Vychopeň	tel. 317 563 535
Mgr. Richard Vachoušek	tel. 317 763 536
Mgr. Jaroslav Zeman	tel. 317 763 538
JUDr. David Černecký	tel. 317 563 535
Mgr. Petr Zíka	tel. 317 763 537
JUDr. Petr Živnůstka	tel. 317 763 534

**Krajský úřad
Středočeského kraje**

Oznamovatel: **KAMENOLOMY ČR, IČ 49452011**
se sídlem Polanecká 849, Svinov, 721 00 Ostrava

Účastník: **obec Mrač, IČ 00232271**
se sídlem Mrač 14, 257 21 Poříčí nad Sázavou

VYJÁDŘENÍ ÚČASTNÍKA K ZÁMĚRU „POKRAČOVÁNÍ TĚŽBY V LOMU MRAČ“

Datovou schránkou
Plná moc

Přílohy dle textu

Oznamovatel zveřejnil dne 17.10.2024 záměr pokračování těžby v lomu Mrač, kód záměru STC2730, pro získání stanoviska EIA. Účastník je obcí dotčenou případnou realizací záměru oznamovatele, jelikož se záměr dotýká i katastrálního území obce Mrač, pročež tímto podáním uplatňuje svá práva ve zjišťovacím řízení v rámci procesu EIA.

V návaznosti na shora uvedené nyní účastník předkládá, prostřednictvím svého právního zástupce, v zákonné lhůtě v souladu s ust. § 8 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, následující

vyjádření:

I.

Úvodní ustanovení

Obec Mrač předně konstatuje, že vědoma si právní úpravy relevantní pro záměr dotěžení ložiska v kamenolomu Mrač jako ložiska kritické suroviny pro infrastrukturu respektuje potřebu dotěžit surovinu v tomto již historickém lomu, avšak je nucena v rámci svého stanoviska k prezentovanému záměru trvat na respektování práv občanů obce a obce samotné při minimalizaci či vyloučení zásahů do vlastnických práv, práva na pohodu bydlení a spokojený život, která však doposud zcela respektována nebyla.

Obec si je vědoma, že proti jejím zájmům a zájmům občanů obce stojí veřejné zájmy na využití ložiska kritické suroviny, tudíž nelze bez dalšího zcela bránit dotěžení předmětného ložiska, avšak vyžaduje, aby takto bylo činěno při přijetí maximálního množství opatření, která sníží dopady na život v obci Mrač.

Současně obec zohledňuje, že lom existuje již více než desítky let a zákonná úprava preferuje dotěžení ložiska před ukončením činnosti v lomu a následné revitalizaci území, což však nebrání přijetí zlepšených technologických postupů pro minimalizaci imisí a znečištění okolí lomu již nyní, a nikoliv až v rámci prodloužení povolení těžby.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem obec Mrač předkládá toto vyjádření, které shrnuje její základní požadavky a připomínky, které v rámci předvídatelnosti bude dále uplatňovat a v mezích zákona prosazovat i v navazujících správních řízeních.

Jedná se výlučně o připomínky k negativním aspektům záměru pokračování těžby v lomu Mrač, které již nyní mají, a tedy nadále budou mít, negativní vliv nejen na životní prostředí, nýbrž zejména na zdraví občanů Mrače.

II.

Doprava z lomu

Jedním ze základních bodů a požadavků obce je zlepšení dopravní situace při odvozu vytěženého materiálu z obce, v rámci níž jsou oznamovatelem a jeho zákazníky dlouhodobě porušovány právní předpisy.

Je s podivem, že oznamovatel v rámci předložené dokumentace dle zákona č. 100/2001 Sb. na straně 11 uvádí, že dopravou z lomu je v současném stavu porušován zákon, když po výjezdu z lomu směřuje expediční doprava po silnici III/1091 do obce Mrač (20 %) k silnici I/3.

Tímto směrem, však musí nákladní vozidla podjíždět viadukt s omezenou výškou průjezdu na 2,1 metru, což však žádné nákladní vozidlo užívané k expedici z lomu nespĺňuje. Již jen v tomto ohledu je expedice z lomu vedena nezákonně a je na místě protiprávní stav řešit bez ohledu na realizaci záměru prodloužení těžby v lomu Mrač.

Taktéž v druhém směru přes Podmračí (80 %) k silnici III/1092 a dále po silnici III/1092 směr Čerčany (64 %) a směrem na Žiňánky (16 %) je také částečně doprava limitována mostem s omezenou hmotností jednoho vozidla 32 tun, přičemž oznamovatel uvádí údajnou průměrnou hmotnost nákladu jednoho vozidla 25 tun a je tedy zřejmé, že velká část souprav bude hmotnost 32 tun překračovat. Také v tomto směru je expedice vedena částečně v rozporu se zákonem.

Důkaz:

- *fotografiemi dopravního značení u viaduktu a mostu v obci Mrač*

Tím je zcela odůvodněna nutnost zbudování nové expediční trasy z lomu, jejíž záměr prezentuje oznamovatel *jako expedici kameniva po realizaci nové přístupové komunikace, která bude z kamenolomu vedena novou komunikací mezi obcí Mrač a DP Mrač opět až k napojení na silnici III. třídy Soběhrdy – Čerčany*, a to již nyní, nikoliv až v horizontu 3 roků, jak uvádí oznamovatel.

V zájmu předvídatelnosti obec Mrač označuje zbudování nové expediční trasy lomem za základní požadavek obce pro pokračování záměru dotěžení ložiska lomu Mrač, jelikož tímto dojde k zamezení porušování zákona, viz výše, a omezení prašnosti a znečišťování území obce a pozemních komunikací v obci užívaných k expedici z lomu při vývozu nánosů z nákladních vozidel na silnice, spádu materiálu na silnice a krajnice apod., viz dále.

V tomto ohledu poukazuje obec Mrač na nedostatky dokumentace EIA, která řeší novou trasu expediční cesty pouze ve variantě přes katastrální území Žiňan, obce Soběhrdy, která s touto trasou expediční cesty nesouhlasí, ale již není řešena varianta vedení expediční trasy přes k.ú. Mrač, což je nedostatkem dokumentace, který je nutné v rámci posouzení EIA odstranit a doplnit.

Je pravdou, že otázka trasy expediční cesty je řešena se státními orgány na úseku ochrany památek, nýbrž při osobním jednání na místě se zástupci státních orgánů seznámili se skutečným stavem, kdy v místě údajné části tvrzště, do které by komunikace měla zasahovat, byl historicky zřejmě také lom a jsou zde známky o proběhlé těžbě.

III. Prašnost, znečištění

Na straně 26 dokumentace oznamovatel uvádí, že *pro minimalizaci šíření prachu a hluku bude vybudován protihlukový a protiprašný val u skládky kameniva směrem k obci Mrač – cca 3 m výšky sypaný val osázený rychle rostoucími stromy. Pro snižování sekundárních emisí je kamenolom vybaven automobilovou kropičkou, která se používá pro kropení vnitroareálových ploch důlní vodou shromažďovanou v zahlobení kamenolomu. O průběžném kropení vnitroareálových ploch provádí vedoucí kamenolomu záznamy do Knihy pochůzek.*

Přesto jedním z hlavních zdrojů prašnosti při expedici přes území obce Mrač jsou nánosy na nákladních vozidlech vyjíždějících z lomu a náklad vyvážený z lomu nepřekrytý plachtou či jinak nezajištěný, který se vysypává při jízdě přetížených vozidel.

Při osobních jednáních mezi zástupci obce a oznamovatele byla tato otázka opakovaně řešena, avšak doposud bez reakce, když vhodným řešením je zbudování spodního ostříku vozidel na výjezdu z lomu, který by minimalizoval vyvážení nánosů z lomu na silnici v obci Mrač, přičemž tyto nánosy jsou následně dalšími vozidly rozvířeny a dále rozváženy, což šíří prašnost na území obce. Zbudování ostříku podvozku vozidel bylo ze strany zástupců oznamovatelem přislíbeno, avšak nerealizováno.

Zástupci oznamovatele argumentovali nákladností zbudování Lapolu pro zachyt odpadních a olejových látek z vozidel při spodním ostříku, avšak bez tohoto opatření bude dále docházet k šíření imisí prachu a znečišťování silnic z lomu, kdy tato situace při určitých povětrnostních podmínkách způsobuje velké nánosy na krajnici silnice, které se dále šíří. Je tedy vhodné zvážit zřízení tohoto opatření již nyní pro předcházení porušování zákona o pozemních komunikacích včetně zařízení pro zkrápění nákladu, které může dále snížit šíření prašnosti.

Nelze tak jednoznačně přijmout tvrzení oznamovatele na straně 22 dokumentace, že se jedná o *historický aspekt těžby v území s lokalizací těžebního areálu mimo stávající obytnou zástavbu s předpokladem minimálního ovlivnění prostředí vlivem provozu v rámci jeho postupného zahloubení a rozšíření.*

Ke znečišťování přispívá také nezakrytý náklad expedujících přetěžovaných vozidel, který se vysypává na vozovku a krajnici, včetně většího šterku, což lze vyřešit jednoduchým zasmluvněním smluvních partnerů oznamovatele, jak činí například společnosti KÁMEN Zbraslav, a.s., která svým smluvním partnerům v rámci smlouvy ukládá povinnost a řeší podstatné porušení smlouvy a § 52 odst. 6, zákona 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, když při přepravě sypkých substrátů náklad musí být zajištěn tak, aby nedocházelo k jeho samovolnému rozlétávání. **Ridič je tedy povinen náklad při odjezdu z areálu lomu překrýt plachtou. V případě porušení tohoto nařízení nebude vozidlo příště naloženo.**

Důkaz:

- smlouvou KÁMEN Zbraslav a.s.

Je nesporné, že nic nebrání oznamovateli toto opatření přijmout též. Proto nelze jednoduše bagatelizovat vliv činnosti oznamovatele na ovzduší bez zohlednění imisí při expedici tak, jak se pokouší oznamovatel na straně 48 dokumentace. S těmito aspekty nepočítá ani rozptylová studie na straně 131 dokumentace.

Pouze pro doplnění pro obec Mrač není zřejmé, z jakého důvodu je v dokumentaci na straně 52 pracováno při výpočtu v tabulce s množstvím suroviny 120.000 t/rok, když reálné množství vytěžené suroviny bude činit více.

IV. Hluk

Oznamovatel v dokumentaci shrnuje údajné významné změny navržené dle záměru takto:

- část linky, která zůstává, bude repasovaná včetně nového zakrytí pásové dopravy, linka bude doplněna o segmenty na ztlumení hluku a prachu – dopravní pásy budou

kapotované kompletně v celé délce, v horním hrubotřídíči (odhliňovací třídíč) budou v rámci repasu zároveň vyměněna obě síta železná za síta polyuretanová (výrazně snižují hluk),

- zbývající část linky, tzn. to, co je za tunelovým odběrem materiálu – bude kompletně zbouráno (sekundární drtič, terciární drtič a k nim náležející třídíče) a vše bude nahrazeno mobilním zařízením – linkou umístěnou celou za protihlukovou stěnou.*

- primární drtič bude kompletně uzavřen do hlukově izolující budovy, v níž bude pouze volný vstup suroviny k násypce pro výsyp surového materiálu nákladním autem,*

- bude vybudován protihlukový a protiprašný val u skládky kameniva směrem k obci Mrač – cca 3 m výšky sypaný val osázený rychle rostoucími stromy,*

- bude upraveno odvodnění lomu tak, aby nedocházelo ke splachům nerozpuštěných látek do místní vodoteče,*

- pro obyvatele obce bude umožněn průchod okrajem dobývacího prostoru po oddělené komunikaci.*

Shora uvedená opatření mají mj. řešit překračování limitů hluku, která sice oznamovatel okrajově připouští, ale dle tvrzených hlukových studií je v zásadě považuje za neprokázané.

Oznamovatel namítá, že hluková měření zadaní oznamovatelem nebyla prováděna za plného provozu lomu a pokud si obec Mrač nechala zhotovit vlastní měření hluku společností Atelier DEK, zakázka č. 022-027615-NoK/01, bylo prokázáno překročení hlukových limitů při plném provozu lomu v místě měření:

- balkon v 1.NP rodinného domu na pozemku parc. č. st. 514 (č.p. 133), Mrač;
- na hranici pozemku parc. č. st. 146/1 a pozemkem parc.č. 1249/2 v katastrálním území Mrač – reprezentuje CHVPS rodinného domu č.p. 65, Mrač.

Tato referenční místa měření odpovídají základním bodům v rámci území obce, kde se hluk šíří. Pokud však byly obci předloženy hlukové studie zadané oznamovatelem, téměř vždy docházelo k měření hluku při omezeném provozu lomu, kdy některá zařízení lomu nebyla v provozu s odůvodněním, že mají údajně poruchu.

Oproti tomu měření zadané obci společností Atelier DEK zcela odpovídá běžnému provozu lomu, protože hlukové limity nejsou na hraně, jak tvrdí oznamovatel, a nedochází tak k výjimečnému překračování hlukových limitů, nýbrž při běžném provozu lomu dochází ke konstantnímu překračování hlukových limitů, čímž je odůvodněna nutnost přijetí veškerých protihlukových opatření.

Hlukové studie zadané oznamovatelem vykazují vzájemné rozpory a nerespektují reliéf terénu v lomu ani v okolí lomu, které se nachází v údolí, protože je obec přesvědčena o nepoužitelnosti hlukových studií pro posouzení EIA a žádá o přepracování hlukové studie nebo zadání studie nové.

Důkaz:

- *měřením hluku Atelier DEK*
- *hlukovými studiemi*

Lze připustit, že shora navržená opatření by měla snížit hluk drtící linky při odstranění sekundární a terciární části linky a tím lze předcházet překračování hlukových limitů, tudíž provedení uvedených opatření je základní podmínkou obce Mrač, kterou by měl oznamovatel při pokračování těžby v lomu Mrač dodržet, aby nedocházelo k obtěžování obyvatel obce nadměrným hlukem.

Je pochopitelné, že technologie lomu je vzhledem k jeho stáří již nedostačující pro plnění všech limitů a předcházení zásahů do práv třetích osob, zejména práva na pokojné bydlení, ochranu veřejného zdraví apod. Tato skutečnost však nebrání v průběhu povolené těžby přijetí takových opatření, která budou vyhovovat současným hlukovým limitům ještě před prováděním záměru dotěžení.

Obec Mrač by tak preferovala přijetí navržených opatření oznamovatelem již před dokončením těžby v nyní povoleném rozsahu. Lze předpokládat, že navržená opatření, která by měla eliminovat největší zdroje hluku pronikajícího do obce, by měla snížit hladiny hluku z lomu.

Nutno je však věnovat pozornost také údržbě stávajících protihlukových opatření, kdy sice část linky je opláštěna, avšak výplň opláštění zcela degradovala a neplní svůj účel v důsledku nedostatku údržby ze strany oznamovatele.

Obec Mrač by také preferovala přijetí provozního řádu lomu, jeho striktní dodržování a vzhledem k avizovanému navýšení těžby pro dostavbu Pražského okruhu do Běchovic také stanovení pracovní doby v provozním řádu lomu pouze na pracovní dny a od 6 hodin ráno.

Začátek pracovní doby je sice běžně oznamovatelem dodržován, avšak již před 6. hodinou ranní proniká z lomu do obydlí občanů Mrače akustický zvuk těžkých kolových nakladačů při couvání, který je sice z pohledu bezpečnosti práce nutný, ale je značně rušivý, pokud k němu dochází před 6. hodinou ranní.

Při osobním jednání mezi zástupci oznamovatele a obcí Mrač bylo původně přislíbeno zkrácení pracovní doby lomu do 15:30 hod., což však nenastalo. Touto skutečností obec Mrač pouze dokládá, že dokumentace oznamovatele je založena na formě obdobných příslibů, které oznamovatel velmi často nedodrжуje, pročež bude nutné důsledné vyžadování dodržení těchto podmínek v navazujících správních řízeních.

Obecně je nutné konstatovat že dokumentace neodpovídá zcela realitě na straně 71-72, kde zpracovatel sice připouští, že hlukové limity byly v minulosti překračovány, v důsledku čehož lze dle názoru obce Mrač konstatovat zatížení území obce nad únosnou míru.

Oproti tomu obec Mrač kvituje záměr zřízení protihlukového valu směrem k obci, avšak namítá, že z hlukové studie není zřejmé, jaké parametry má protihlukový val mít, aby bylo možné jej zahrnovat do posouzení šíření hluku z lomu a posouzení budoucí účinnosti tohoto opatření.

V. **Trhací práce**

Obec Mrač se domnívá, že dokumentace předložená oznamovatelem se nedostatečně věnuje vlivu trhacích prací a vibracím způsobeným clonovými odpaly, jimiž dochází k překračování hygienických limitů.

Vibrace jsou taktéž negativním vlivem působícím na okolí lomu a obydlí občanů Mrače, pročež jako přiměřené opatření obec Mrač spatřuje trvalé osazení lomu seismografem na vhodném místě, který by působení těchto negativních vlivů na okolí monitoroval a vyhodnocoval.

Současně obec Mrač považuje za vhodné, aby oznamovatel clonové odpaly, které musí být logicky plánovány dopředu, oznamoval obci s větším předstihem, aby mohla být včas informována veřejnost v obci. V současné době jsou obci zasílány informace den před odpalem.

VI. **Cesta přes lom**

Přestože tuto otázku oznamovatel a zpracovatel dokumentace nezahrnuje do posouzení v rámci procesu EIA, resp. nikoliv v podobě projednávané mezi oznamovatelem a obcí Mrač, je obec Mrač přesvědčena o nutnosti jejího řešení pro možný vliv na životní prostředí.

Při komunikaci mezi zástupci oznamovatele a obcí Mrač byla opakovaně řešena otázka nutnosti zbudování cesty přes kamenolom při okraji směřujícímu k Benešovskému potoku, avšak v podobě nutného zachování šíře 3 metrů.

Za tímto účelem dokonce oznamovatel nechal vyhotovit koordinační situační výkres, viz příloha. Cesta by byla vlastnictvím obce Mrač, pozemek by obec získala směnou za obecní pozemky, které vedou přes kamenolom.

Mezi obcí a oznamovatelem bylo předběžně dohodnuto, že by došlo k omezení provozu motorových vozidel, které by v případě mimořádné události mohli složky IZS překonat. Důvodem je požární ochrana lesů přístupných přes kamenolom, jejichž alternativní přístup je fakticky vyloučen, a také přístup ke kolejím IV. železničního koridoru v případě mimořádné události.

Nutnost zachování cesty o přiměřené šíři je otázkou podstatnou pro řešení případných situací ohrožujících životní prostředí v případě havárií a dalších mimořádných situací, které mohou mít na životní prostředí negativní vliv.

Důkaz:

- *emailovou komunikací včetně výkresu společnosti MESSOR s.r.o.*

VII. **Shrnutí**

Obec Mrač, jako osoba dotčená záměrem oznamovatele, shrnuje a zdůrazňuje vlivy záměru, které již nyní negativně působí na území obce Mrač a jeho obyvatele a které tak v případě prodloužení těžby v lomu Mrač budou nadále negativně působit a je tedy na místě přijmout dostatečná opatření, aby tyto negativní vlivy byly eliminovány nebo minimalizovány.

Základní negativní vlivy, které vyžadují přijetí a důsledné vymáhání realizace opatření lze shrnout následovně:

- v otázce dopravy je nutné zhotovit novou expediční trasu, která bude předcházet současnému porušování zákona při expedici z lomu a porušování výškových

a hmotnostních limitů projíždějících vozidel. Současně zamezí znečišťování pozemních komunikací v obci, ke kterému nyní neustále dochází při výsypu transportovaného materiálu a šíření nánosů z lomu;

- v otázce imisí prachu a nečistot je nutné řešit zbudování spodního ostříku expedičních vozidel při výjezdu z lomu a dodržování právních předpisů – zákona o pozemních komunikacích v otázce zakrytí a zkrápění nákladů;
- v otázce hluku je nutné podmínit realizaci záměru oznamovatele jím navrženými opatřeními k modernizaci drtící linky a likvidaci části zastaralé a hlučné drtící linky (sekundární a terciární drcení) a dodržovat striktně pracovní dobu. V případě prodloužené pracovní doby např. do 18 hodin je nutné, aby provoz lomu v pozdějších hodinách neprobíhal při plném provozu;
- v otázce vibrací zlepšit informovanost obce a kontrolu množství vibrací při clonových odpalech osazením seismografu.

VIII. **Závěr**

S ohledem na shora uvedené obec Mrač pro případ, že nebudou v rámci záměru oznamovatele řešeny shora uvedené otázky a opatření proti negativním vlivům zasahujícím do práv obce a občanů obce, navrhuje, aby Krajský úřad Středočeského kraje vydal k záměru pokračování těžby v lomu Mrač negativní stanovisko.

V Benešově dne 14.11.2024

obec Mrač